

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 24

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1195 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	5
• Dışişleri Komisyonu Raporu	6
• Teklif Metni	8
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	8
• Anlaşma Metni	9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30/10/2018 tarihli Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 372660 evrak numaralı "Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

30/10/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1195)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz doğudan batıya ulaşım koridorlarında önemli bir konumda yer almaktadır. Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi 2017 yılı içerisinde tamamlanmış olup burada oluşacak yük hareketi Hazar Denizi Bölgesindeki taşımacılık hacmini artıracaktır.

Lapis Lazuli Koridoru Afganistan, Türkmenistan, Hazar Denizi, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye (Karadeniz) arasında taşımacılığı, transit geçişi ve dolayısıyla ekonominin, ticari ilişkilerin ve ulaşım bağlantılarının gelişimini amaçlayan ve tarihi İpek Yolu'nun canlandırılmasına önemli katkı sağlayacak bir uluslararası transit koridordur (karayolu ve demiryolu). Ayrıca, Lapis Lazuli projesi ile Afganistan-Türkmenistan-Hazar Denizi- Azerbaycan-Gürcistan arasında Karadeniz'deki limanlar kullanılarak veya Bakü-Tiflis-Kars demiryolu üzerinden Boğaz Köprüleri ve Marmaray aracılığıyla Avrupa'ya kadar uzanan bir transit koridoru oluşturulması hedeflenmektedir.

Önümüzdeki dönemde Avrupa-Kafkasya-Orta Asya ve Uzakdoğu arasında taşımanın önemli bir bölümünün Hazar geçişi-Azerbaycan-Gürcistan-Türkiye üzerinden sağlanacağı göz önüne alındığında, bölge ülkeleri arasında imzalanan bu Anlaşma'nın sadece ülkemiz taşımacılığına değil, Doğu-Batı koridoru üzerinde ticaretin ve taşımacılığın kolaylaştırılmasına da olumlu etki sağlayacağı değerlendirilmektedir. Özellikle denizlere kıyısı olmayan Orta Asya ülkelerinin ticaret potansiyelinin bölgemize ulaştırılmasına Lapis Lazuli Anlaşması ile katkı sunulacağı değerlendirilmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-126455

25 Ekim 2018

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Kasım 2017 tarihinde Aşkabat'ta imzalanan "Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

16/11/2018

Esas No: 2/1195

Karar No: 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 25/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)” 30/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)’nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 30/10/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilen 2/1195 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/11/2018 tarihli 3’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Afganistan İslam Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan, Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan arasında transit trafik ve ulaştırma alanlarında iş birliğini teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Lapis Lazulinin Afganistan ve çevresinde yetişen değerli mavimsi bir taş olduğu, diğer adı Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması olan Anlaşmanın bu taşın ismini almasının aslında kapsadığı coğrafyayla ilgili olduğu,

Bu Anlaşmanın Afganistan için Bölgesel Ekonomik İş Birliği Konferansı 7. Bakanlar Konferansı kapsamında 15 Kasım 2017’de imzalandığı,

Lapis Lazuli Koridorunun Afganistan, Türkmenistan, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye arasında taşımacılığı, transit geçişi ve dolayısıyla ekonominin, ticari ilişkilerin ve ulaşım bağlantılarının geliştirilmesini amaçladığı,

Bu güzergâhın aynı zamanda tarihî İpek Yolu’nun canlandırılmasına hem kara yolu hem de demir yolu açısından önemli katkı sağlayacak uluslararası bir transit koridor olduğu.

Anlaşmanın yüklerin ve yolcuların sorunsuz biçimde hareketiyle ulaştırma imkânlarının kolaylaştırılmasını, yüklerin ve yolcuların emniyetinin sağlanmasını, transit trafiğe yardımcı olunmasını, ilgili idari düzenlemeler ve usullerin basitleştirilmesini, ayrıca güzergâhın rekabetçiliğinin artırılmasına yönelik önlemlerin alınmasını da hedeflediği,

Ayrıca bu projeye Afganistan, Türkmenistan, Hazar Denizi, Azerbaycan, Gürcistan arasında Karadeniz’deki limanlar kullanılarak veya Bakü-Tiflis-Kars demir yolu üzerinden boğaz köprüleri ve Marmaray aracılığıyla Avrupa’ya kadar uzanan bir transit koridor oluşturulmasının hedeflendiği,

Depozitörlüğünü Afganistan'ın yürüttüğü bu Anlaşmaya taraf olan ülkelerden Türkmenistan, Afganistan ve Gürcistan'da onay süreçlerinin tamamlandığı, Azerbaycan'daki onay sürecinin ise devam etmekte olduğu,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1 'inci, 2 'nci ve 3 'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir. Komisyon üyelerinden Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatimoğulları Oruç</i>
İstanbul	İzmir	Adana
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Bursa	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Aziz Babuşcu</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Karabük	Kayseri	Kocaeli
		(Bu raporun özel sözcüsü)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM'IN
TEKLİFİ

**TRANSİT VE ULAŞTIRMA İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASI (LAPİS LAZULİ GÜZERGÂH
ANLAŞMASI)'NİN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 15 Kasım 2017 tarihinde Aşkabat'ta imzalanan "Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TRANSİT VE ULAŞTIRMA İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASI (LAPİS LAZULİ GÜZERGÂH
ANLAŞMASI)'NİN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması
(Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)**

Giriş

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Afganistan İslam Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan, Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan;

Bölgede Akit Tarafların entegre transit ve ulaştırma sisteminin sağladığı tüm faydalarını göz önünde bulundurarak,

Akit Tarafların toprakları üzerinden yolcu ve yüklerin sorunsuz hareketinin sağlanmasına yönelik taahhütlerini yeniden tasdik ederek,

Ulaştırma, gümrük ve sınır geçişlerindeki prosedürlerin kolaylaştırılmasıyla, Akit Taraflar arasındaki transit trafiğin sorunsuz akışı başta olmak üzere bölge içi bağlantılabilirliği artırmayı isteyerek,

Akit Tarafların çeşitli uluslararası örgütlerdeki üyelikleri ve uluslararası anlaşmalardaki katılımlarını dikkate alarak

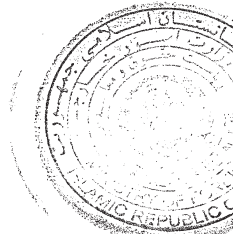
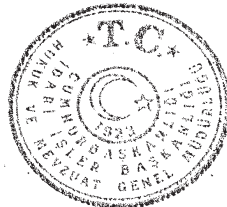
aşağıdakiler üzerinde anlaşmaya varmıştır:

**BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER**

**Madde 1
Amaç ve Hedefler**

Anlaşmanın amaç ve hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Yüklerin, yolcuların sorunsuz şekilde hareketinin ve ulaştırma imkânlarının Akit Tarafların topraklarında kolaylaştırılması ve bu Anlaşma hükümlerine göre transit trafiğe yönelik gerekli yardımın sağlanması;
- Yüklerin, yolcuların ve ulaştırma yöntemlerinin Akit Tarafların topraklarındaki emniyetinin sağlanması,
- Gerektiğinde ileri seviye teknolojileri kullanarak transit trafikle ilgili gerekli idari düzenlemeler ve prosedürlerin basitleştirilmesi;
- Bu güzergâhın rekabetçiliğini artırmaya yönelik gerekli önlemlerin alınması.

Madde 2 Tanımlar

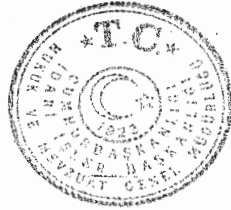
Bu Anlaşma'nın amacına yönelik olarak:

- a) "Gümrük Kontrolü" – Taraflar'ın gümrük makamlarının; gümrük prosedürleri ile uyumu sağlamak amacıyla aldığı önlemler;
- b) "Tehlikeli Mal" – Taşınırken veya depo vb.yerlerde tutulurken sağlık, çevre, güvenlik (devlet ve kamu güvenliği dâhil olmak üzere), emniyet ve mülkiyete yönelik ciddi risk taşıyabilecek mallar;
- c) "Transit trafik" – yükleme, boşaltma, depolama, numune alma olmaksızın, ulaştırma modunu değiştirerek ya da değiştirmeyerek, topraklarından trafiğin geçtiği Akit Taraf'ın sınırları ötesinde başlayıp biten, bütün seyahatin bir kısmı olan, Akit Taraf'ın topraklarında yüklerin taşınması veya (refakatsiz bagajlar dâhil) yolcu hareketleri veya boş ulaştırma araçlarının hareketleri;
- d) "Permi" – Akit Taraflardan birisinin yetkili makamları tarafından düzenlenen ve bu permiyi düzenleyen Akit Taraf'ın devletinin toprağına, diğer bir Akit Taraf'ın ülkesinde kayıtlı motorlu araçlar ile giriş-çıkış veya transit geçiše izin veren belge;
- e) "Ulaştırma Aracı" – yolcu, yük ve bagajların hareketleri için kullanılan taşımacılık aracı;
- f) "Ulusal mevzuat" – bir Akit Taraf'ın yürürlükte olan yasal düzenlemelerinin bütünü;
- g) "Multimodal taşımacılık" – Ulaştırma araçlarından iki veya daha fazlasının kombinasyonu;
- h) "Motorlu araç" – yapısı itibariyle, karayoluyla yük veya yolcu taşımacılığı yapılması veya yük taşımacılığına yönelik motorsuz bir römork/yarı römork çekmesi için tasarlanmış, kendinden tahrikli araç;
- i) "Yolcu" – bir güzergâh üzerinde seyahat eden herhangi bir kişi;

anlamına gelmektedir.

Madde 3 Anlaşmanın Kapsamı

Bu Anlaşma'nın hükümleri; Akit Taraf'ın topraklarında başlayan, devam eden veya biten tüm transit trafiğe uygulanır.

Madde 4
Anlaşmanın Uygulanması

Akit Taraflar; mevcut Anlaşma'nın üçüncü ülkeler açısından menfaat sağlayacak ve/veya diğer Akit Taraf'ın devlet egemenliğini veya toprak bütünlüğünü ihlal edecek tek taraflı eylemlerden kaçınacaktır.

BÖLÜM II
TRANSİTE YÖNELİK TESİSLER

Madde 5
Altyapı Tesisleri

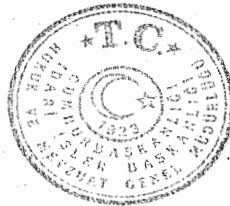
Akit Taraflar; karayolu, demiryolu, sivil havacılık, iç sular/deniz ulaştırmasının yanı sıra kombine taşımacılık terminalleri, sınır geçiş noktaları, ekartman değişim istasyonları, ferri hatları, limanlar, seyrüsefer yardımları ve bilgi teknolojileri gibi multimodal taşımacılığa yönelik tesislerin sağlanması için gerekli önlemleri alacaktır.

Madde 6
Multimodal Taşımacılık

Multimodal taşımacılık operasyonları; uluslararası seviyede tanınmış dokümantasyon ve prosedürlerin yanı sıra Akit Taraflarca üzerinde anlaşma sağlanmış uluslararası belgeler ve idari uygulamalara dayalı şekilde yapılacaktır. Akit Taraflar; idari prosedürlerin, uygulamaların ve taşımacılık belgelerinin basitleştirilmesi ve multimodal taşımacılığın kolaylaştırılması için önlemler alacaktır.

Madde 7
Transit Trafik Emniyeti

- a) Akit Taraflar; transit güzergâhlar boyunca ulaştırma emniyeti ve çevrenin korunmasıyla ilgili gerekli tüm önlemleri alacaktır.
- b) Uluslararası taşımacılık faaliyetinde bulunan Akit Tarafın ulaştırma aracı; kendi ulusal mevzuatı uyarınca, çevre koruma ve ulaştırma emniyeti için teknik koşullarla uyumlu olacaktır.
- c) Akit Taraflar; kendi topraklarında özellikle yolcu, tehlikeli mallar ve bozulabilir yiyeceklerin içinde bulunduğu transit araçların karıştığı trafik kazalarının olması durumunda tüm olası yardımı sağlayacaktır.

Madde 8
Vize

- a) Akit Taraflar; ulusal mevzuatlarına uygun şekilde, vize gereksinimlerine tabi olan uluslararası ulaştırma operasyonlarında yer alan araç sürütölerine ve kişilere ilgili vizeleri vermeyi kabul eder.
- b) Bu amaçla; vize verilmesini kolaylaştıracak prosedürler, Akit Taraflarca ayrı bir protokolde kabul edilecektir ve bu protokol, bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olacaktır.

Madde 9
Karayolu Araç Permisi

Akit Taraflar; mevcut ikili anlaşmaları ihlal etmeden, karayolu taşımacılığının kolaylaştırılmasına yönelik özel bir karayolu permi sisteminin kurulmasını mütalaa edebilir.

Madde 10
Karşılıklı İşbirliği

Akit Taraflar; aşağıdaki alanlarda işbirliği yapmak için çaba sarf ederler:

- a) Yola elverişlilik sertifikaları ve sürütücü belgelerinin karşılıklı tanınması;
- b) Araçların kayıt ülkesi açısından teknik sertifikalandırılması, tek pencere ve diğer akıllı elektronik ulaştırma sistem uygulamaları;
- c) İlgili bilgilerin karşılıklı değişimi.

Madde 11
Limanlar ve Liman Tesisleri

Her bir Akit Taraf; diğer Akit Taraf'ın bayrağı ile seyahat eden gemilere, uluslararası seyrüsefere açık limanlara yönelik serbest erişim, rıhtım tahsisi, yük yükleme ve boşaltmaya yönelik liman tesisleri, aktarma, yolcu bindirme-indirme ve seyrüsefere yönelik hizmetlerin kullanımları açısından uluslararası deniz taşımacılığı yapan kendi gemisi gibi davranacaktır. Kuru limanların kullanımı için, her bir Akit Taraf kendi ulusal mevzuatını uygulayacaktır.

Madde 12
Demiryolu Tesisleri

- a) Akit Taraflar; kendi sorumlu oldukları bölgelerde, yük ve yolcu taşımacılığını düzenleyen uluslararası anlaşmalara uygun taşımacılık belgesi ile taşımacılık yapacaktır.
- b) Sorunsuz bir demiryolu taşımacılığı için, kayıt veya hasarlı yüklere yönelik sorumlulukları da içeren ilgili prosedürler, Akit Taraflarca kabul edilecek ve bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olacak olan ayrı bir protokolde düzenlenebilecektir.

BÖLÜM III
GÜMRÜKLE İLGİLİ KONULAR

Madde 13
Gümrük Ücretleri ve Vergiler

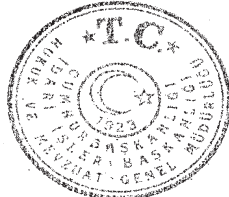
- a) Transit yükler, gümrük vergi ve resimlerinden muaf tutulacaktır.
- b) Bu Anlaşmaya uygun şekilde taşıma işlemi gerçekleştiren taşıtlar ve taşıma işlemi için tahsis edilen standart yedek parçaları, kara yolu vergileri, taşıtların dolaşımı ya da mülkiyetiyle ilgili olarak alınan taşımacılık altyapısının kullanım ücretleriyle, bir transit işlemi sırasında öngörülen süre kısıtı ve güzergâh koşullarının karşılanmaması gibi hallerde gümrük makamlarının uygulayabileceği diğer harçlar haricinde, karşılıklı olarak gümrük vergi ve resimlerinden muaf tutulacaktır.
- c) Hali hazırda ithal edilmiş olan bir aracın onarımı için gerekli olan standart yedek parçalar, geçici ithalat kapsamında, ithalat ücretleri ve diğer vergiler ödenmeksizin ve ithalat yasak ve kısıtlamalarından muaf olmak üzere, geçici olarak kabul edilir.
- d) Bu maddenin "a" bendinde atıfta bulunulan istisnalar, Akit Tarafların ulusal mevzuatına göre verilen özel hizmetler karşılığında alınan ücretlere uygulanmaz.

Madde 14
Gümrük Transit Sistemi

- a) Akit Taraflar; kendi topraklarında, yük hareketlerinin kolaylaştırılması amacıyla, taraf oldukları ilgili uluslararası sözleşme ve anlaşmaları kendi topraklarında uygularlar.
- b) "TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesi (TIR Sözleşmesi 1975)'ne hâlihazırda taraf olan Akit Taraflar; bu sözleşmenin hükümlerini kendi aralarında uygularlar.

Madde 15
Gümrük Prosedürlerinin Kolaylaştırılması

- a) Akit Taraflar; bu anlaşma hükümlerine uygun şekilde kendi topraklarından geçen yük ve yolcuları taşıyan tüm ulaştırma araçlarına yönelik gümrük kontrol mekanizmasının kolaylaştırılması için önlemler alacaktır.
- b) Akit Taraflar aşağıdakileri kabul eder:
- b.a) Toprakları üzerinden transit geçecek tüm yüklerin, gümrük kontrolü ve gümrüklemeden elde edilen sonuçları yansıtacak şekilde, gerekli şekilde mühürlenmiş ya da diğer gümrük güvenlik tedbir çeşitlerinin sağlandığı taşıma araçlarında taşınması;

b.b) Tarafların ulusal mevzuatına uygun şekilde, gümrük kontrolünün gerçekleştirilmesi amacıyla güvenliği yeterince sağlanmış, mühürlü taşıma araçlarına yerleştirilemeyen dökme, ağırlığı ya da boyutu fazla olan yüklerin taşınması için gerekli koşulların karşılanmasının sağlanması;

b.c) Taraf oldukları uluslararası sözleşme ve anlaşmalardan ortaya çıkan yükümlülükleri çerçevesinde yürütecekleri kontrollere yönelik önyargı olmaksızın, risk analiz metotları altındaki ulusal mevzuata dayalı gümrük kontrollerinin yürütülmesi;

b.d) Gümrük işlemlerinin, hızlı bir şekilde ve transit trafikte minimum gecikme olacak şekilde gerçekleştirilmesi için Akit Taraflar'ın Gümrük İdareleri arasında işbirliği ve koordinasyonun teşvik edilmesi;

b.e) Gümrük İşlemlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlu Hale Getirilmesi ile ilgili Uluslararası Sözleşme'nin (Revize Kyoto Sözleşmesi, 1999) standartları ve tavsiye edilen uygulamalarının mümkün olduğunda kullanılması;

b.f) Yeniden ihracata ve Kontenerlerle ilgili Gümrük Sözleşmesi'nde (Cenevre, 1972) öngörülen diğer koşullara tabi vergi ve resimler ödenmeksizin, konteynerlerin geçici ithalatına izin verilmesi hususunda mutabık kalınması.

BÖLÜM IV DİĞER HÜKÜMLER

Madde 16 Ortak Danışma Grubu (ODG)

a) İşbu Anlaşmanın uygulaması ve takibi amacıyla, Akit Taraflar; Akit Tarafların yetkili temsilcilerinden oluşan bir ODG oluşturulması üzerinde anlaşmıştır.

b) ODG; düzenli olarak senede en az bir kez müzakereler düzenleyecek ve gerektiğinde Akit Tarafların mutabakatıyla üst düzey görüşmeler yapılacaktır.

Madde 17 Uluslararası Anlaşmalar

İşbu Anlaşma; Akit Tarafların taraf oldukları diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülükleri etkilemeyecektir.

Madde 18 Anlaşmazlıkların Çözümü

İşbu Anlaşmanın yorumlanmasından veya uygulamasından ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklar, bu Anlaşmanın 16. Maddesinde yer alan müzakereler yoluyla çözülecektir.

Madde 19
Katılım

Herhangi bir Devlet, Âkit Tarafların oybirliğiyle onaylamasıyla bu Anlaşmanın bir Akit Tarafı olabilir.

Madde 20
Yürürlüğe Giriş

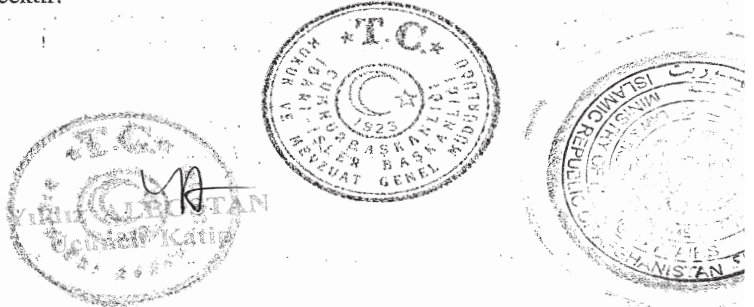
- a) İşbu Anlaşma; Âkit Tarafların yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerini tamamladığına ilişkin son yazılı bildirimini Saklayıcı Tarafı diplomatik yollarla alınmasından otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecektir.
- b) İşbu Anlaşmanın Saklayıcı Tarafı Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti'dir.
- c) İki veya daha fazla Akit Taraf'ın üzerinde anlaşması durumunda, Anlaşma; bu maddeye uygun şekilde iç prosedürlerin tamamlanması ile ilgili Saklayıcıya bildirimde bulunan Akit Taraflar arasında, mümkün olması durumunda, uygulanabilir.
- d) İşbu Anlaşma; Saklayıcının katılım sağlayan Devlet için, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerini tamamladığına ilişkin yazılı bildirimini diplomatik kanallarla almasından otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 21
Tadil ve Eklèmeler

İşbu Anlaşmaya yönelik tadil ve eklèmeler, tüm Akit Tarafların yazılı rızasıyla yapılabilir. Tadil ve eklèmeler ayrı bir doküman olarak oluşturulacaktır ve 20. Maddeye uygun şekilde yürürlüğe girecektir. Bu dokümanlar bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olacaktır.

Madde 22
Süre ve Geri Çekilme

- a) İşbu Anlaşma, süresiz şekilde akdedilmiştir.
- b) Akit Taraflardan herhangi birisi, herhangi bir zamanda, Saklayıcıya diplomatik yollarla yazılı bildirimde bulunarak Anlaşmadan çekilebilir. Geri çekilme, Saklayıcının yazılı bildirimini almasından altı (6) ay sonra yürürlüğe girecektir.
- c) Akit Taraflardan birisinin geri çekilmesi, işbu Anlaşmanın kapsamında devam eden bir projeyi etkilemeyecektir.

Madde 23
Bildirim

Afganistan İslam Cumhuriyeti, işbu Anlaşmanın Saklayıcısı olarak Akit Taraflara aşağıdakilerle ilgili bildirimde bulunacaktır:

- Onay, kabul, tasdik veya Anlaşma'ya katılıma ilişkin dokümanların saklanması,
20. Maddeye uygun olarak işbu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi,
21. Madde uyarınca kabul edilen herhangi bir değişiklik ve bu değişikliğin yürürlüğe giriş tarihi,
22. Madde hükümleri uyarınca yapılan geri çekilmeler;
- Bu Anlaşma ile ilgili herhangi bir eylem, bildirim veya irtibat.

Yukarıdaki hususlar muvacesinde, aşağıda imzası olan tam yetkililer, aşağıda belirtilen tarihlerde imzalamışlardır.

15 Kasım 2017 tarihinde Aşkabat'ta, tüm metinler eşit olarak Dari ve Peştü, Azerbaycanca, Gürcüce, Türkçe, Türkmençe ve İngilizce dillerinde tek bir orijinal nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum farklılıklarında İngilizce dil geçerli olacaktır.

Saklayıcı Taraf, Anlaşmanın onaylı suretlerini Akit Taraflara gönderecektir.

Afganistan İslam Cumhuriyeti adına

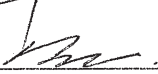
Azerbaycan Cumhuriyeti adına

Gürcistan adına

Türkiye Cumhuriyeti adına

Türkmenistan adına

